

ну середню освіту або (чи) атестата про повну загальну середню освіту виставляються річний та атестаційний бали з цих предметів — 12 балів.

Учасники тренувальних зборів з підготовки до олімпіад, турнірів, змагань, конкурсів, які мають статус міжнародних, звільняються від атестації. У додаток до атестата про повну загальну середню освіту виставляється річна та атестаційна оцінки 12 балів з того предмету, з якого учень (учениця) брав (ла) участь в олімпіаді; з інших предметів виставляються атестаційні оцінки за результатами річного оцінювання.

Учнів (вихованців) загальноосвітніх санаторних та спеціальних навчальних закладів (шкіл-інтернатів), у т. ч. допоміжних шкіл (шкіл-інтернатів), звільняються від державної підсумкової атестації. У додаток до свідоцтва про базову загальну середню освіту та атестата про повну загальну середню освіту виставляються річні оцінки та робиться запис: «звільнений від атестації».

При визначенні претендентів на нагородження золотою та срібною медалями та їх нагородженні необхідно дотримуватися вимог Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні».

В окремих випадках при визначенні претендентів на нагородження золотою або срібною медалями за письмовою заявою батьків або осіб, що їх замінюють,

для учнів (вихованців) загальноосвітніх санаторних та спеціальних навчальних закладів (шкіл-інтернатів) може проводитися державна підсумкова атестація, якщо ці учні навчалися за загальноосвітніми програмами.

Контроль за правильністю присудження золотої та срібної медалей покладається на Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Документи про повну загальну середню освіту вручаються випускникам 28–30 травня 2010 р. на урочистих зборах. До участі в зборах, як правило, запрошуються батьки, представники громадських організацій, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, засобів масової інформації.

У процесі підготовки до організації випускних вечорів доцільно залучати органи самоврядування навчального закладу (раду загальноосвітнього навчального закладу, піклувальну раду тощо).

Конкретна дата проведення випускних вечорів у регіонах визначається Міністерством освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннями освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Проблеми створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи обговорені на засіданні Президії АПН України

У січні 2010 року відбулося засідання Президії АПН України, на якому були обговорені проблеми створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи. З доповідями виступили академік-секретар Відділення загальної середньої освіти АПН України академік Ляшенко О.І. і член-кореспондент АПН України Сисоева С.О. Зазначалося, що законодавчо-нормативну основу створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітніх навчальних закладів складає комплекс документів, основними серед яких є Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» і державні програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2001–2005 роки та 2006–2010 роки. У них, зокрема, констатовано недостатній рівень комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, наголошено на необхідності «забезпечення ефективного використання інформаційних, зокрема мультимедійних та електронних засобів навчання, створення мережі інформаційного забезпечення сфери освіти, запровадження інтерактивних методів навчання». Зважаючи на це, основне завдання АПН України у цьому плані вбачається в організації та

здійсненні досліджень проблем створення електронних навчальних ресурсів та прогнозування освітньої політики щодо розроблення і запровадження нових інформаційних технологій в освіті.

Означена проблема є актуальною для всіх ланок освіти, проте особливого значення вона набуває для середньої загальноосвітньої школи, де закладається фундамент інформаційної культури людини, її здатності до ефективного функціонування в умовах інформаційного суспільства.

Зазначена проблематика займає істотне місце у дослідженнях членів Відділення загальної середньої освіти, а також науковців академічних інститутів: педагогіки, інформаційних технологій і засобів навчання, обдарованої дитини. Нині різні аспекти проблеми створення і використання електронних навчальних ресурсів у загальноосвітній школі є безпосереднім предметом дослідження дев'яти тем, що виконуються у Відділенні; опосередковано вони розглядаються ще в шести наукових темах. Як позитивний факт слід відзначити плідну співпрацю вчених з організаціями-розробниками електронних навчальних ресурсів: ЗАТ «Мальва», ЗАТ «Транспор-

тні системи», ДП «ІПТ», ТОВ «Карвалі», ДП «Ук-прриладсервіс» та ін.

У процесі здійснених досліджень здобуто низку вагомих результатів теоретичного і прикладного характеру. Зокрема, розроблено теоретичні засади побудови діалогових когнітивних моделей управління формуванням і структуруванням знань, а також процесом навчання для комп'ютерних навчальних систем, обґрунтовано принципи структурно-модульної організації таких систем, що дозволяє будувати інтелектуальні комп'ютерні системи різного призначення (керівник — чл.-кор. Верлань А.Ф.).

Розроблено вимоги до технічних і програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій для загальноосвітніх навчальних закладів, принципи і критерії проектування комп'ютерно орієнтованих навчальних середовищ. З'ясовано роль і місце комп'ютерно орієнтованих засобів у інтерактивному навчанні школярів, розроблено методику застосування таких засобів у процесі навчання фізики (керівник — канд. пед. наук Жук Ю.О.).

Досліджено можливості автоматизованих Інтернет орієнтованих систем збирання, накопичення й обробки результатів навчальної діяльності школярів, створено дві моделі комп'ютерних програмних засобів, що реалізують ці можливості у діяльності загальноосвітніх шкіл і органів управління освітою (керівник — канд. пед. наук Богачков Ю.М.).

Обґрунтовано принципи побудови відкритих систем освіти, розроблено структуру їх навчальних середовищ, що базуються на Інтернет-технологіях (керівник — чл.-кор. Биков В.Ю.).

Істотний внесок у цю справу зроблено співробітниками Інституту педагогіки, де протягом останніх років спільно з організаціями-розробниками створено близько 100 електронних навчальних засобів з української мови і літератури, іноземних мов (французька, німецька, іспанська), хімії, фізики, біології, географії, астрономії.

Інститутом інформаційних технологій і засобів навчання створено автоматизований банк даних «Система нормативно-правового і методичного забезпечення організації навчального-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах України» (<http://www.znz.edu.ua.net>), а також портал «Діти України» (<http://www.children.edu.ua.net>), у межах виконання однойменної державної програми. Однак через відсутність фінансування актуалізація інформаційного навчання цих порталів уже більше року не здійснюється.

У співпраці з компанією «Майкрософт» здійснюється спільний міжнародний мережевий проект «Партнерство в навчанні», який об'єднує більше 1,5 млн. вчителів із 59 країн (<http://ua.partnersin-learningnetwork.com/>). Створений портал інформує вчителів про інформаційні ресурси навчального призначення, зокрема на сайті накопичено матеріали шести всеукраїнських конкурсів «Учитель-новатор» (всього 949 інформаційних ресурсів учителів-пере-

можців конкурсу з різних предметів, серед яких: розробки уроків — 271; конспекти лекцій — 31; навчально-методичні посібники — 168; педагогічні програмні засоби — 203; методичні розробки — 154; інші матеріали — 122).

Інститут співпрацює з іншими науковими установами з експериментальної апробації методики створення та застосування комп'ютерних та мультимедійних засобів навчання. Так, спільно з Науково-дослідним центром навчально-наукових приладів Інституту прикладної фізики НАН України розроблено віртуальну навчальну фізичну лабораторію на базі універсального програмно-апаратного комплексу для реєстрації і обробки фізичних величин (УПАК). На базі ресурсно-методичного центру PEARN в Україні досліджується проблема використання соціальних сервісів Інтернету Веб 2.0. Загалом впроваджено 36 телекомунікаційних проектів, за результатами яких зроблено понад 40 публікацій, підготовлено 28 веб-сторінок навчальних проектів; взято участь у 4 виставках і фестивалях методичних ідей тощо.

У співпраці з Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В.О. Сухомлинського створено інформаційно-бібліографічний портал (<http://www.library.edu.ua.net>); розроблено електронну версію фахового журналу АПН України «Українська мова та література в школі» (<http://www.ukr-in-school.edu.ua.net>).

У галузі дистанційної освіти розпочато експеримент з організації проектної діяльності учнів пілотних загальноосвітніх навчальних закладів, а також моделювання навчального середовища за дистанційною формою навчання з різних предметів (<http://2.ukrintschool.org.ua/>).

В Інституті обдарованої дитини створено Всеукраїнський освітній шкільний Інтернет-портал «Острів знань» (<http://ostriv.in.ua>), який призначено для користувачів молодшого, середнього і старшого шкільного віку, учителів, вихователів, директорів шкіл, батьків. Він дозволяє в інтерактивному режимі охопити широке коло учнів, викладачів, батьків і забезпечити необхідні умови для оперативного поширення знань, індивідуалізації навчання.

Започатковано роботу з формування інтелектуальних інформаційних середовищ навчального призначення, що забезпечують розвиток дитини, підтримку її навчально-пізнавальної діяльності. В Інституті створено сервер підтримки навчальної взаємодії, який на основі забезпечення доступу до електронних інформаційних ресурсів створює розвивальне навчальне середовище в умовах шкільної та позашкільної діяльності учнів, зокрема, під час проведення практичних та лабораторних занять з різних предметів навчального плану загальноосвітньої школи.

Створено також електронну бібліотеку для надання науково-методичної допомоги вчителю в роботі з обдарованими дітьми, яка налічує майже 500 повнотекстових документів з проблем обдарованості за такими розділами: «Обмін досвідом», «Інно-

ваційні технології в роботі з обдарованими дітьми», «Зарубіжний досвід».

Активну участь у дослідженні проблем створення й використання електронних навчальних ресурсів беруть члени Відділення. Зокрема, заслуговує на відзначення розроблений під керівництвом академіка М.І. Жалдака оригінальний програмно-методичний комплекс Gran, який має широкі можливості для комп'ютерної підтримки навчання математики в середній школі і вищих навчальних закладах.

Створено серію електронних дидактичних посібників з фізики, які забезпечують супровід навчання цього предмета в основній школі, а також розроблено методичні основи вивчення астрономії в умовах функціонування шкільного планетарію як мультимедійної системи (керівник — чл.-кор. М.Т. Мартинюк).

Масштабна робота з формування серії навчальних посібників на електронних носіях для використання в дистанційному навчанні учнів і студентів здійснюється під керівництвом чл.-кор. О.К. Закусило. Зокрема, завершено роботу зі створення хрестоматії з української літератури для всіх класів загальноосвітньої школи. Ця розробка не має аналогів в Україні як за повнотою вміщених матеріалів, так і за характером їх подання.

При загальній позитивній оцінці діяльності Відділення загальної середньої освіти з дослідження про-

блем створення електронних навчальних ресурсів для загальноосвітньої школи на засіданні Президії виокремлено проблеми (наукові та науково-організаційні), на які слід звернути увагу в майбутньому. Зокрема, зазначилося, що недостатньо інтенсивно здійснюються дослідження методичних аспектів використання електронних засобів у дидактичному процесі. Крім того, через брак коштів більшість розроблених засобів не може бути тиражована в кількості, необхідній для широкого використання в освітній практиці, а створені Інтернет-ресурси не підтримуються в актуальному стані. Слід активніше інформувати педагогічну громадськість щодо створених електронних навчальних ресурсів і їх використання в дидактичному процесі. Є необхідність у посиленні координації аналогічних досліджень, що виконуються загалом в Академії.

У прийнятій з цього питання постанові Президії йдеться про ініціювання перед Кабінетом Міністрів України розроблення Державної програми щодо створення і впровадження електронних навчальних ресурсів для всіх рівнів освіти, доцільність створення в інфраструктурі Академії підрозділу з науково-технічного супроводу електронних ресурсів, поліпшення підготовки педагогічних працівників до використання різних видів таких ресурсів в освітньому процесі.

★ ★ ★

Комп'ютерний кросворд

